

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/78/65/95

RANKING POLITYKÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ '95

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Kwiecień jest kolejnym miesiącem zmian w rankingu polityków¹. O ile jednak w marcu przeważały zmiany *in plus*, o tyle obecnie pogorszyły się notowania większości badanych osób. Na tym tle szczególnie wyróżniają się ci (nieliczni) mężowie stanu, którzy poprawili swoje pozycje.

Zaufanie do polityków

Liderem rankingu pozostaje nadal **Jacek Kuroń**, choć w kwietniu zmniejszyło się (o 4 punkty procentowe) zaufanie do tego polityka. Badanie zostało przeprowadzone w czasie, gdy trwał kongres Unii Wolności, którego uczestnicy wybrali Kuronia na swego kandydata w wyborach prezydenckich. Można jednak sądzić, że ten fakt znajdzie odbicie dopiero w majowym sondażu.

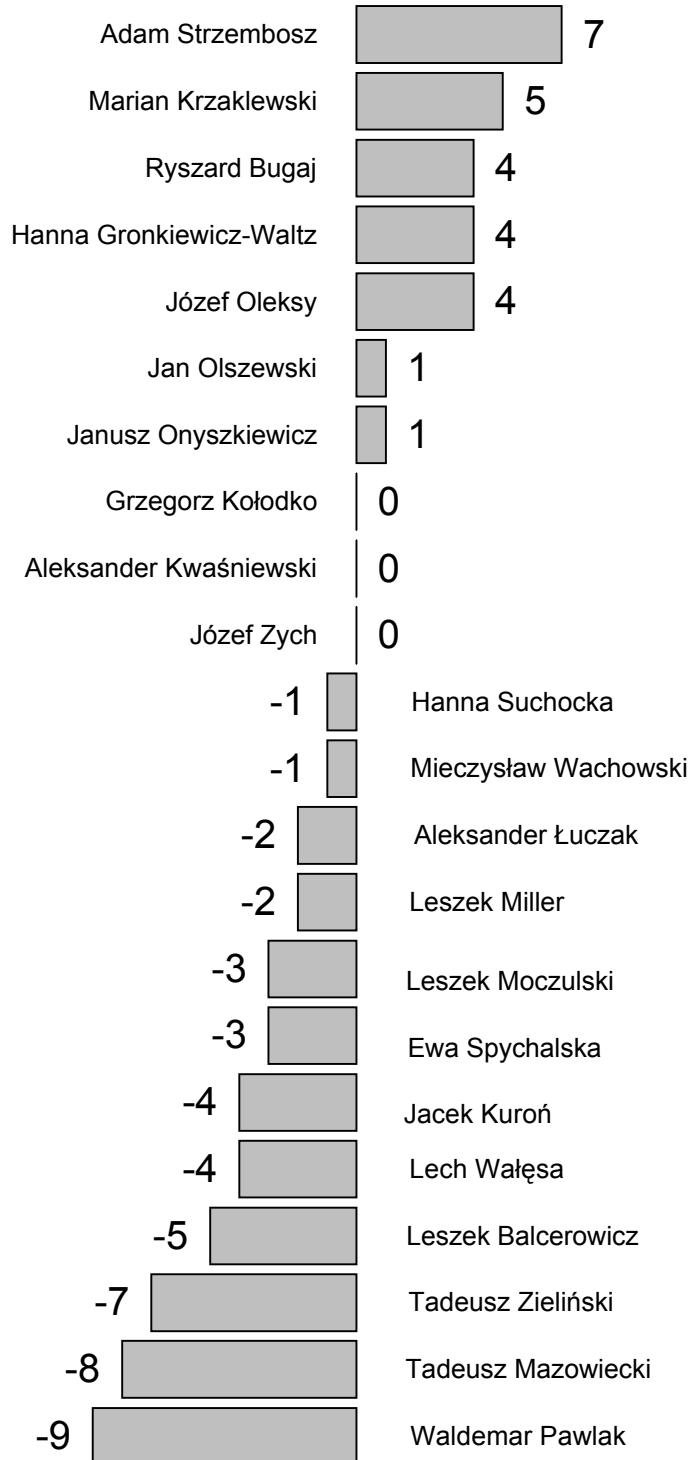
Wciąż obserwujemy wzrost zaufania do premiera **Józefa Oleksego**. W kwietniu wzrosło ono o 4 punkty procentowe. W tej sytuacji dystans między dwoma czołowymi politykami w rankingu - Kuronem i Oleksym - zmalał z 13 punktów procentowych w marcu do 5 punktów w kwietniu.

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (59) zrealizowano w dniach 30 marca - 3 kwietnia '95 na 1145-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1. Stosunek do polityków w kwietniu '95

Politycy	Odsetek respondentów deklarujących:				Średnia ocen
	zaufanie	nieufność	obojętność	nieznajomość	
Jacek Kuroń	77	11	10	1	2.2
Józef Oleksy	72	10	15	2	2.1
Aleksander Kwaśniewski	59	18	17	5	1.4
Hanna Gronkiewicz-Waltz	57	12	14	16	1.7
Tadeusz Zieliński	55	4	13	27	2.5
Józef Zych	49	7	20	24	1.6
Hanna Suchocka	49	30	19	2	0.3
Marian Krzaklewski	47	22	18	12	0.6
Tadeusz Mazowiecki	45	29	23	2	0.2
Waldemar Pawlak	44	34	19	1	0.1
Ryszard Bugaj	43	14	20	22	0.9
Grzegorz Kołodko	40	27	19	12	0.2
Leszek Balcerowicz	40	34	18	6	0.0
Adam Strzembosz	38	7	20	34	1.4
Leszek Miller	37	25	20	16	0.1
Andrzej Mileczanowski	36	10	20	32	1.0
Lech Wałęsa	35	50	14	0	-0.9
Jan Olszewski	34	28	26	11	0.0
Janusz Onyszkiewicz	31	8	23	37	0.8
Leszek Moczulski	29	42	20	7	-0.7
Jarosław Kaczyński	28	44	20	7	-0.8
Ewa Szychalska	25	13	25	36	0.4
Marek Borowski	25	16	19	39	0.2
Aleksander Łuczak	21	8	23	47	0.6
Janusz Korwin-Mikke	21	36	21	21	-0.8
Władysław Bartoszewski	24	4	19	51	1.3
Mieczysław Wachowski	15	45	17	22	-1.8
Roman Jagieliński	9	4	13	73	0.4

Rys. 1. Zmiany poziomu zaufania (marzec-kwiecień '95)²
(zestawienie obejmuje polityków notowanych w obydwu miesiącach)
(%)

² W tabeli 2 przedstawiamy zmiany poziomu zaufania do polityków w ciągu ostatnich dwóch lat.

Pozycja **Aleksandra Kwaśniewskiego**, podobnie jak miesiąc temu, pozostała bez zmian. Natomiast od ostatniego badania **wzrosło** zaufanie do **Adama Strzembosza** (o 7 punktów procentowych), Mariana Krzaklewskiego (o 5 punktów) oraz Ryszarda Bugaja i Hanny Gronkiewicz-Waltz. W przypadku Strzembosza należy to, być może, wiązać z faktem, iż zgłosił on swoją kandydaturę w zbliżających się wyborach prezydenckich.

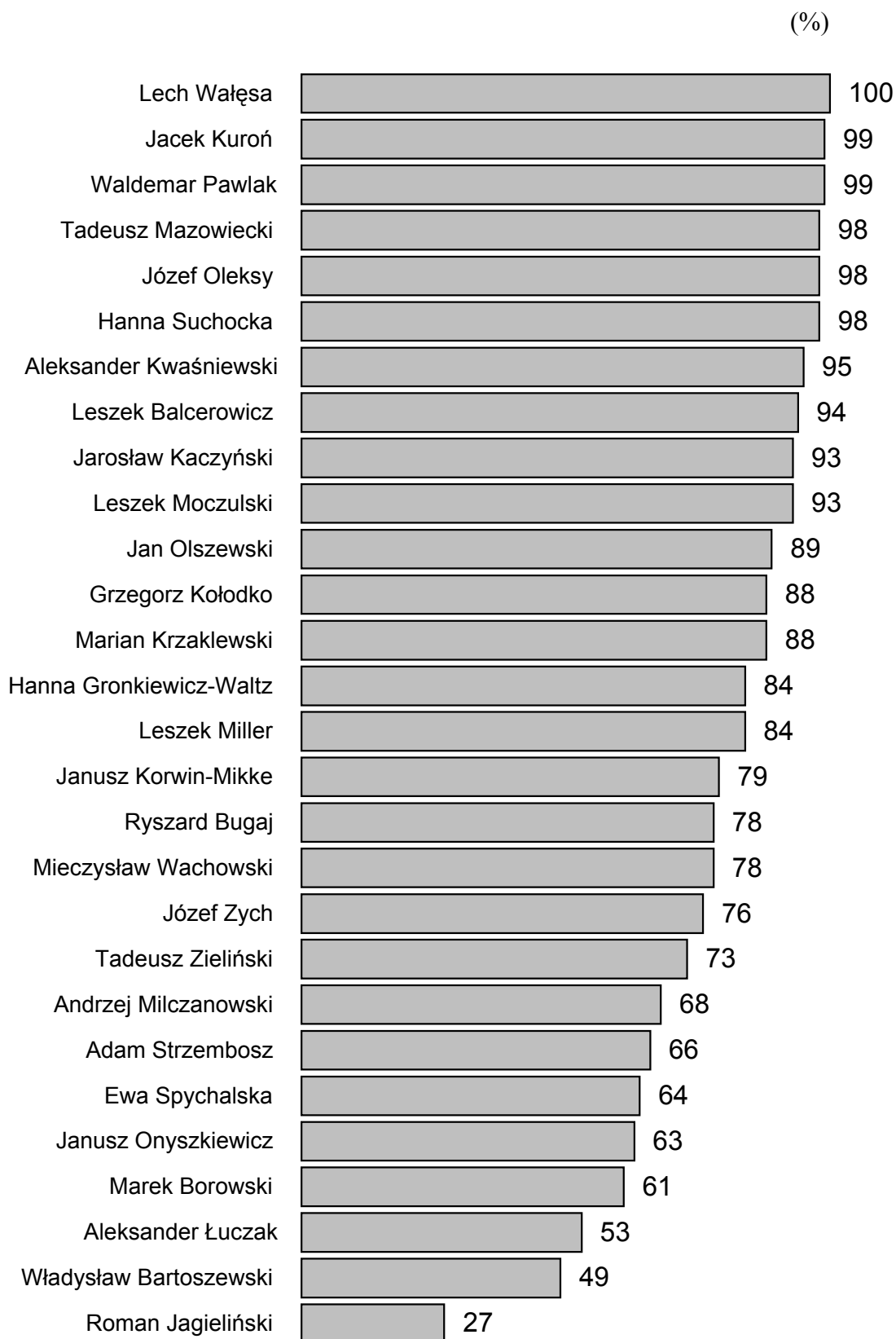
W analizowanym okresie odnotowaliśmy największy **spadek zaufania** do Waldemara Pawlaka (największa zmiana *in minus*: zaufanie zmalało o 9 punktów, a nieufność wzrosła o 4 punkty procentowe), Tadeusza Mazowieckiego (o 8 punktów i wzrost nieufności o 4 punkty) oraz do rzecznika praw obywatelskich Tadeusza Zielińskiego (o 7 punktów), uważanego za jednego z poważniejszych kandydatów do fotela prezydenckiego, a także do Leszka Balcerowicza - o 5 punktów (majowe wyniki pokażą, czy ma to związek z objęciem przez niego funkcji przewodniczącego Unii Wolności), Leszka Moczulskiego i Ewy Spsychalskiej.

Najwyższy odsetek społecznej **nieufności** notują w kwietniu: Lech Wałęsa, Mieczysław Wachowski, Jarosław Kaczyński i Leszek Moczulski.

Znajomość polityków

Po raz pierwszy badaliśmy stosunek do nowego ministra spraw zagranicznych Władysława Bartoszewskiego, szefa URM Marka Borowskiego, ministra rolnictwa Romana Jagielińskiego i ministra spraw wewnętrznych Andrzeja Milczanowskiego. Okazuje się, że z tej grupy najlepiej znanym politykiem jest szef MSW, który cieszy się stosunkowo dużym (36%) zaufaniem respondentów.

Rys. 2. Stopień znajomości polityków

Od marca wyraźnie zwiększył się (z 55% do 66%) odsetek osób znających Adama Strzembosza, co także może się wiązać ze zgłoszeniem przez niego zamiaru kandydowania w wyborach prezydenckich.

Najmniej znanymi politykami - spośród umieszczonych na naszej liście - są: Roman Jagieliński, Władysław Bartoszewski, Aleksander Łuczak.

Średnie oceny w kwietniu '95

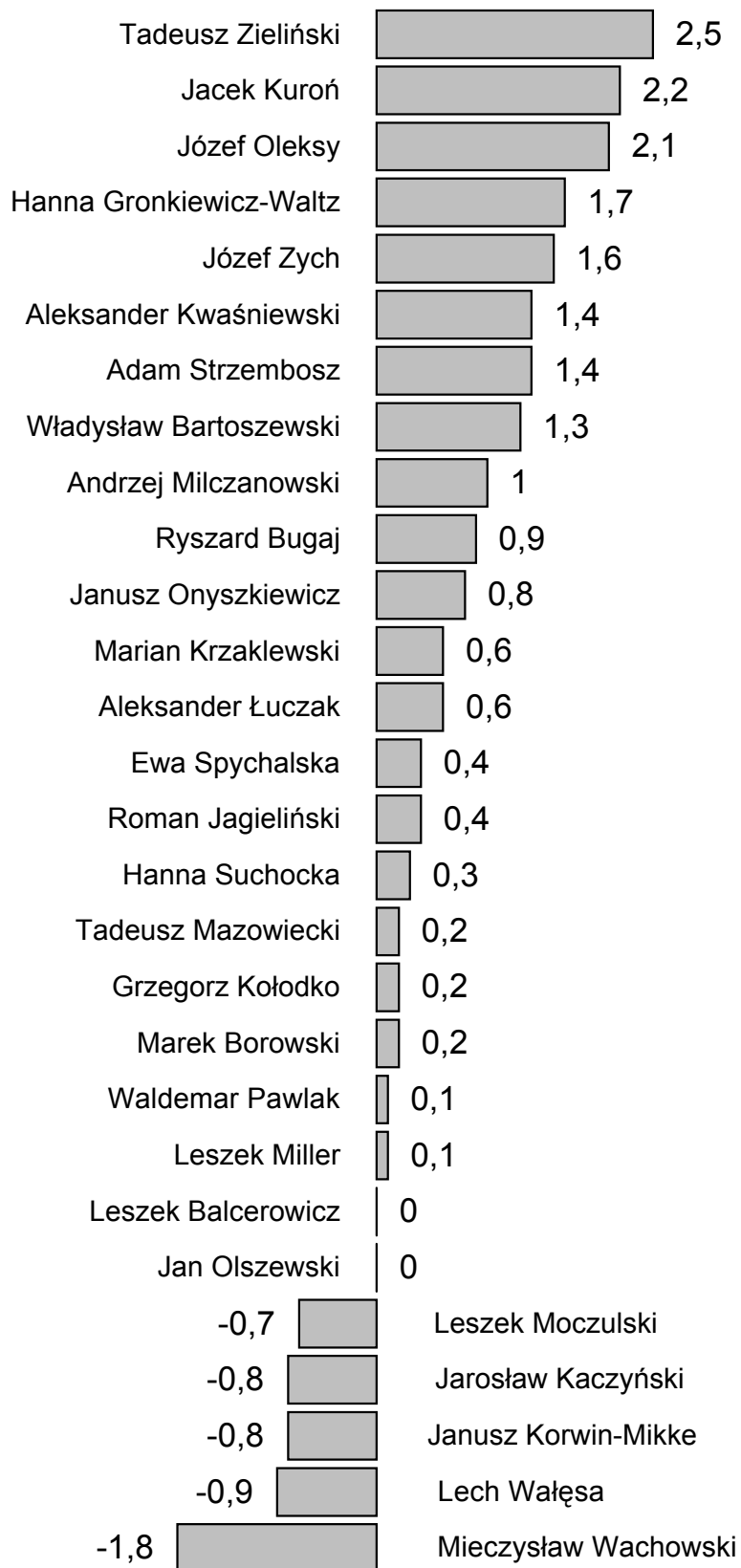
Średnie oceny są miarą, która eliminuje wpływ różnic w poziomie znajomości poszczególnych polityków³. Poziom średnich ocen i zmiany w ich obrębie dostarczają informacji bardziej syntetycznej i całościowej niż wskaźniki zaufania, nieufności lub znajomości mężów stanu. Zmiana średniej jest rezultatem zmiany proporcji wszystkich elementów, składających się na pozycję danego polityka w rankingu.

Tadeusz Zieliński - mimo odnotowanego w kwietniu spadku poziomu zaufania - wciąż pozostaje liderem rankingu średniej ocen. Pozycję tę zawdzięcza bardzo niskiemu wskaźnikowi nieufności. Pamiętajmy, że średnie obliczane są na podstawie ciągłych, wielostopniowych skal. Wysoka średnia może więc także oznaczać przewagę ocen maksymalnych nad ocenami bliższymi środka skali.

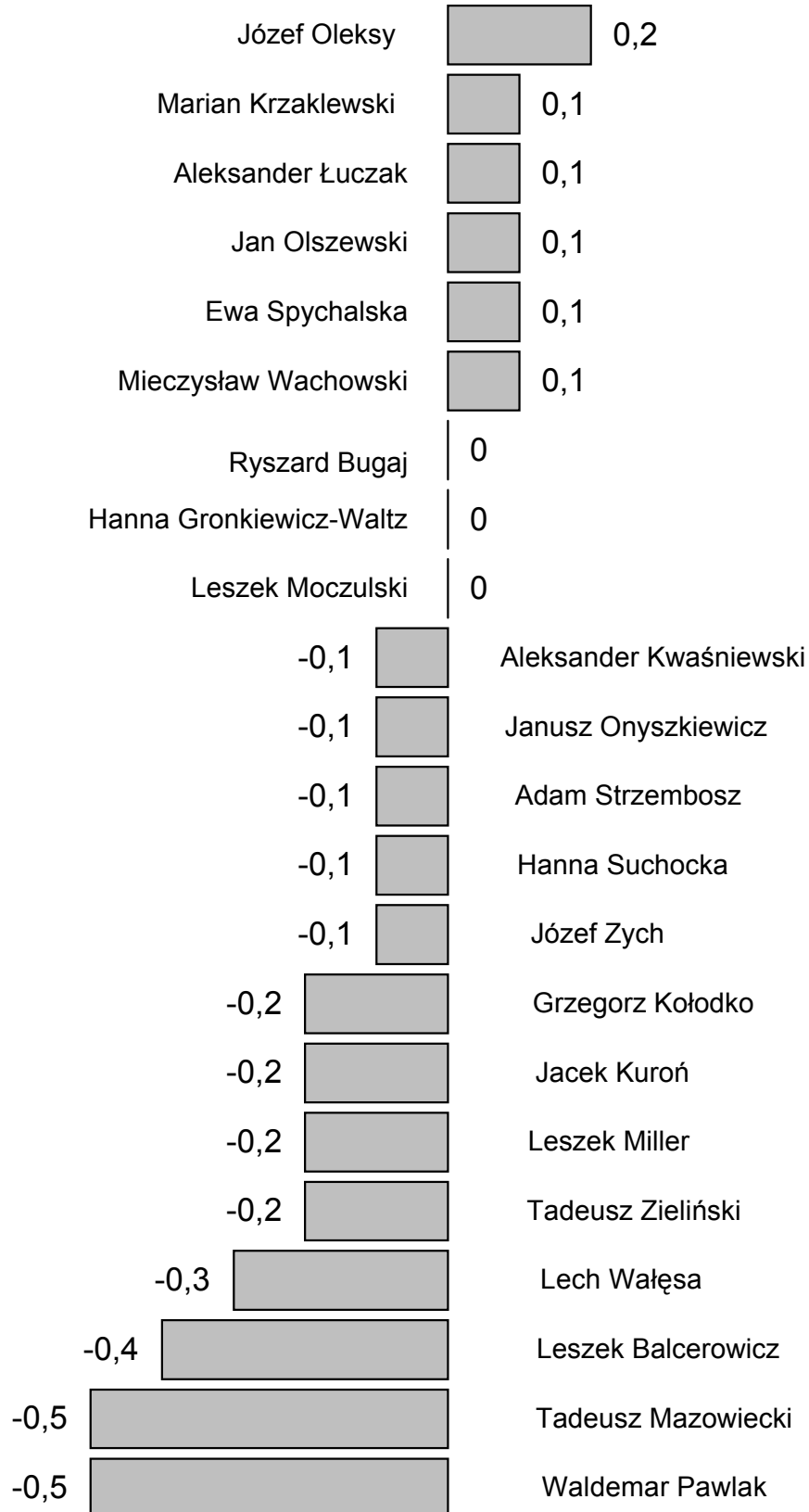
Największy wzrost średniej ocen (o 0,2) notuje w kwietniu Józef Oleksy. Znacznie wyraźniejsza jest jednak zmiana (*in minus*) średniej ocen Tadeusza Mazowieckiego i Waldemara Pawlaka. W marcu zajmowali oni podobną pozycję, w kwietniu zaś zmniejszyło się społeczne zaufanie do obydwu polityków (z pewnością z różnych powodów). W rezultacie wpłynęło to na spadek ich średnich ocen o 0,5, co w przypadku tego rodzaju miar odnotowujemy nieczęsto.

³ Patrz komunikat CBOS "Ranking polityków", marzec '95.

Rys. 3. Średnie ocen polityków w kwietniu '95

Rys. 4. Zmiana średnich ocen polityków (marzec-kwiecień '95)
(zestawienie obejmuje polityków notowanych w obydwu miesiącach)

W marcu obserwowaliśmy wzrost zaufania do polityków. Prawdopodobnie był to rezultat politycznego ożywienia i większego niż zwykle skupienia uwagi społeczeństwa na wydarzeniach i osobach publicznych. Kwiecień jest pierwszym miesiącem po przesileniu politycznym, w wyniku którego powstał nowy rząd. Marcowa poprawa notowań klasy politycznej *en bloc* ustąpiła miejsca znacznemu zróżnicowaniu ocen. Przeważają zmiany *in minus*, będące być może wynikiem swoistego "efektu nasycenia" czy korektą ubiegłomiesięcznych notowań. Wzrosło zaufanie do Adama Strzembosza (co ściśle wiąże się z tym, że zwiększyła się również jego znajomość w społeczeństwie), premiera Józefa Oleksego, prezesa NBP Hanny Gronkiewicz-Waltz (być może postrzeganej jako gwarant stabilności ekonomicznej), a także do dwóch polityków o orientacji rewindykacyjnej, akcentujących konieczność ochrony interesów pracowniczych: Mariana Krzaklewskiego i Ryszarda Bugaja. Kolejne miesiące przyniosą rozwój kampanii prezydenckiej, można więc spodziewać się dalszych zmian w naszym rankingu.